

FISKERIDIREKTORATET

Mattilsynet

Fangstbasert akvakultur

Regler om fangst, transport, restitusjon,
mellomlagring og akvakultur

Livet i havet - vårt felles ansvar

English summary

2006

Fangstbasert akvakultur

For å oppnå mer verdi for hver fisk og utnytte muligheten for jevnere leveranser til fiskeindustrien, kombinert med fiskeflåtens behov for å fiske i perioder med god tilgjengelighet, har mellomlagring av levendefangst og fangstbasert akvakultur gradvis utviklet seg som aktuelle driftsformer.

Begrepet fangstbasert akvakultur innbefatter næringsutøvelse hvor fisk fanges i naturen, lagres en viss tid i en restitusjon-/mellomlagringsfase og deretter, som hovedregel, føres fram til aktuell markedsstørrelse innenfor en akvakulturkonsesjon.

Dette innebærer at tradisjonelle låsettingsfiskerier etter sei, sild, brisling og makrell bare delvis er omfattet av det nye regelverket. Fisket etter ål er heller ikke fullt ut omfattet. Det nye regelverket er bygget opp slik at det er klare grenser for når aktørene er underlagt regler som gjelder for selve fangstoperasjonen, restitusjons-/mellomlagringsfasen og akvakulturfasen.

Formålet med de nye reglene som ble vedtatt 22.12.2005 er å gi forutsigbare rammebetingelser. Ved å harmonisere de lovverk som gir rettsvirkninger for hele eller deler av slik næringsvirksomhet, sikres et mer helhetlig forvaltningsopplegg. Hensynet til fiskevelferd og -helse i alle faser av fangstbasert akvakultur er blitt tydeligere regelfestet.

Regler for fangst-, transport-, restitusjons-, og mellomagringsfasen

Krav til fartøy som skal fiske og føre fangsten levende

- Gjelder alle fartøy som skal fiske og føre levende fisk av alle andre arter enn sei, sild, brisling, makrell og ål. De gjelder heller ikke for fiske og føring av skalldyr og bløtdyr.
- Reglene gjelder i tillegg til alle andre regler om krav til fartøy som skal drive fiske.
- Mattilsynet skal godkjenne fartøyene etter søknad.
- Utstyr og innretninger om bord skal ikke kunne påføre fisken skader eller unødvendige belastninger.
- Det skal være delvis vannfylte sorteringskar på dekk og fisken skal kunne tas om bord i vannfylt pose.

- Fisken skal kunne overføres til føringsrom uten å påføres skader eller utsettes for fritt fall. Fisken bør kunne telles automatisk.
- Føringsrom skal ha flat perforert bunn med jevnt fordelt og lik oppstrømming av vann. Det skal pumpes minst 0,5 liter vann per kilo fisk per minutt.

Regler for fangst av fisk som skal holdes levende samt restitusjon og mellomlagring - i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen, kapittel XVII

- Virksomheten skal alltid drives forsvarlig ut fra hensynet til fiskens velferd. Det kreves opplæring før fangsten starter.
- Knuteløst lin og fleksible sidepaneler skal brukes i snurrevad og det skal benyttes vannfylt pose under ombordtaking.
- Fisken skal sorteres før den overføres til føringsrom.
- Pumper skal ikke utsette fisken for trykkfall som er skadelig.
- Håv skal ikke påføre fisken skader.
- Transport skal normalt ikke vare over 8 timer.

- Merder skal plasseres minst 2,5 kilometer fra akvakulturanlegg, og helsekontroll gjennomføres før levering til akvakulturanlegg.
- Restitusjonsmerder skal ha flat bunn. Slik merd skal benyttes og ha daglig tilsyn. Det skal ikke være mer fisk enn 50 kilogram per kvadratmeter bunnareal.
- Mellomlagringsmerd skal ha regelmessig tilsyn. Fisken skal tilbys fôr daglig dersom den lagres lenger enn 4 uker.

Regler om påmelding, veiing, seddelføring og kvoteavregning - i reguleringsforskriften for torsk, hyse og sei nord for 62°N og forskrift om opplysningsplikt ved landing og omsetning av fisk

- Påmelding skal skje til Fiskeridirektoratets regionkontor før fisket tar til.
- All fisk skal veies fortløpende ved landing. Ved første gangs landing av levende fisk, (ikke skalldyr og bløtdyr) fra fiskefartøyet til restitusjonsmerd, kan vekten fastsettes ved at all fisk telles og et representativt utvalg fisk veies for å fastsette gjennomsnittsvekt per individ.
- Landingsseddel skal fylles ut ved første gangs utsett i restitusjonsmerd. Dersom fisken omsettes på dette tidspunktet skal sluttseddel fylles ut. Seddel skal også fylles ut ved opptak fra merden igjen.
- Kvoteavregning skjer på basis av den første seddelen. Avregningen korrigeres dersom det skjer vektendringer som fiskeren ikke har kontroll over, for eksempel gyting og fordøyelse av næring. Det samme kan rømning av årsaker fisker ikke har kontroll over. All fisk som dør underveis i prosessen skal føres på seddel og avregnes mot kvote.

Endring i kvalitetsforskriften

- Villfanget fisk som dør under transport fra fangstfelt til restitusjonsmerd kan omsettes som menneskemat.

Regler i akvakulturfasen

Tildeling

I akvakulturfasen er det akvakulturregelverket som angir rettigheter og plikter. Virksomheten må ha gyldig tillatelse etter akvakulturloven til oppdrett av marine arter, jamfør forskrift om tillatelse til akvakultur for andre arter enn laks, ørret og regnbueørret av 22.12.2004 (FOR-2004-12-22-1799).

Marin akvakulturtillatelse gis til bestemt innehaver og art, bestemt lokalitet og livsfase. Tillatelsen knyttes til et sett av vilkår, som fastsettes gjennom behandling i forhold til sektorlovene; havne og farvannsloven, matloven og forurensningsloven. Det kan gis tre ulike typer tillatelse:

- Ordinær akvakulturtillatelse for marine arter, jamfør forskriftens § 12, andre ledd. Størrelsen fastsettes i hvert enkelt tilfelle, inntil 780 tonn konsesjonsbiomasse. Saksbehandlingsgebyr kroner 12 000,- , jamfør gebyrforskriftens § 2, første ledd.
- Det kan gis tillatelse til akvakultur av villfanget marin fisk inntil 195 tonn konsesjonsbiomasse, jamfør forskriftens § 12, fjerde ledd. Saksbehandlingsgebyr kroner 3000,- , jamfør gebyrforskriftens § 2, andre ledd.

- Det kan gis tillatelse for inntil 65 tonn konsesjonsbiomasse i avgrenset tidsrom til fiskere registrert på blad A eller B i fiskermanntallet samt tilvirkere, jamfør forskriftens § 10, tredje ledd (såkalt manntallskonsesjon). Saksbehandlingsgebyr kroner 3000,- , jamfør gebyrforskriftens § 2, andre ledd.

Drift

I driftsfasen vil virksomheten være underlagt forskrift om drift av akvakulturanlegg av 16.01.2004

(FOR-2004-12-22-1785), så langt denne er gjort gjeldende for matfisk av marine arter. Bestemmelsene i forskriften er hjemlet i akvakulturloven, matloven og dyrevernloven. Driften skal være teknisk, biologisk, miljømessig og smittehygienisk forsvarlig. Fisk skal gis god velferd og beskyttes mot unødig stress, smerte og lidelse.

Eksempler på driftskrav

- Driftsplan som oppgir utsatt mengde og brakklegging. Eventuell flytting med videre skal ikke sendes inn.
- Oppdatert beredskapsplan (smittehygiene, velferd, rømningsproblematikk med videre).
- Gjennomføring av risikobasert helsekontroll.
- Fisketetthet tilpasset vannkvalitet, adferdsbehov og driftsform.
- Rømningstilfeller meldes til Fiskeridirektoratets regionkontor. Oppdretter plikter å gjenfange rømt fisk i sjøområdet inntil 500 meter fra produksjonsenheten.
- Daglig fôring der det er hensiktsmessig samt egnet fôrmengde og fôrsammensetning.
- Fiskeforbud 100 meter og ferdselsforbud 20 meter rundt produksjonsenheten.

Catch-based aquaculture

Background

The term catch-based aquaculture embraces the trade where fish are caught in the wild, stored for a certain time in a so called recovery-/short-term storage phase and thereafter, as a main rule, fed to marked size under an aquaculture licence.

This implies that the traditional live-fish holding pen fisheries for saithe, herring, sprat and mackerel are only partly covered by this new regulation. Neither is fishing for eel covered fully. The new regulation is built up so that boundaries are clearly marked where participants are subject to provisions, which apply for the catch process, the recovery-/short-term storage phase and the aquaculture phase.

The main objective with the new regulation, which came into force on the 22.12.2005, is to give predictable conditions. Consideration to fish welfare in all phases of catch-based aquaculture has been fixed more clearly by law.

Catch, transport, recovery and short-term storage phase

Provisions regarding catch, as well as transport, recovery and short-term storage have been laid down. These have, amongst others, been drawn up in a regulation regarding

the requirements for vessels fishing and transporting live catch, and also applies to all vessels fishing and transporting live fish of all other species other than saithe, herring, sprat, mackerel and eel. However, it does not apply to fishing and transportation of shellfish, hereby lobster, crawfish or molluscs.

Provisions concerning fish catches, where fish are to be held alive and placed in recovery and short-term storage, are found in the regulation regarding exercise of fishing in the sea, chapter XVII.

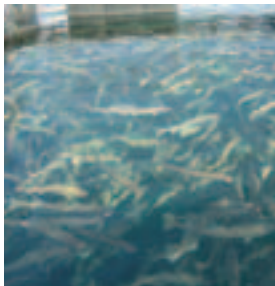
The enterprise' operations shall always be conducted with regard to fish welfare and thus training is required.

Provisions concerning enrolment, weighing, obligation to fill in the landing and sales notes, and quota settlement have been laid down in the regulating regulation for cod, haddock and saithe north of 62 °N and in the regulation concerning duty of disclosure when landing and selling fish. Enrolment takes place at the Directorate of Fisheries' regional offices before the fishing commences.

Adjustments have been made to the quality regulation; hence the fact that fish caught in the wild, which die under transportation from the fishing grounds to the recovery pens, can be sold for human consumption.

Foto: © Eksportutvalget for fisk/Forskerforskning

Aquaculture phase

During the aquaculture phase the aquaculture legislation states your rights and duties. Enterprises must have a valid licence under the aquaculture act for farming marine species, cf. the regulation concerning licence for aquaculture for other species than Atlantic salmon, trout and rainbow trout of the 22.12.2004 (FOR-2004-12-22-1799).

Marine aquaculture licences are given to appointed proprietors and species, appointed sites and life stages. The licence is bound to a set of conditions. These conditions are fixed through processes in accordance to the sector laws: the harbour act, the food production and food safety act and the pollution control act.

In the operational phase the enterprise is subject to regulations regarding operation of aquaculture installations of the 16.01.2004 (FOR-2004-12-22-1785), to the extent it applies to marine species. The provisions in this regulation are founded in the aquaculture act, the food production and food safety act and the animal welfare act.

The operations must be technically, biologically and environmentally safe, as well as epidemiological safe. Fish shall be given good welfare and protection against unnecessary stress, pain and suffering.

FISKERIDIREKTORATET

Postboks 2009 Nordnes, 5817 Bergen
 Telefon: 55 23 80 00, faks: 55 23 80 90
 Besøksadresse: Strandgaten 229, Bergen
 E-post: postmottak@fiskeridir.no
www.fiskeridir.no

Livet i havet - vårt *felles* ansvar

Mattilsynet

Nasjonalt senter for fisk og sjømat
 Besøksadresse: Rosenkrantzgate 3, Bergen
 Telefon: 55 21 57 00
 E-post: postmottak@mattilsynet.no
www.mattilsynet.no

Trygghet og tillit gjennom kunnskap og handlekraft

Opplysninger om fullstendig regelverk/J-meldinger med mer
 finnes på Fiskeridirektoratets nettsider
www.fiskeridir.no
 eller på
www.lovdاتا.no

2006